

FRIES LANDBOUW
MUSEUM
NATIONAAL VEETEELT

Terugblik op 2022

Het jaar begon met beperkingen in verband met corona, maar in februari werd de situatie weer min of meer normaal. Bezoekers wisten het museum goed te vinden. Eind 2022 kwam het bezoekersaantal uit op ongeveer 10.000, waarvan ongeveer 20% kinderen en andere jongeren.

De exposities en activiteiten rond wol en veemarkten trokken veel publiek. Beide tentoonstellingen werden dan ook met een maand verlengd. Kinderen kwamen vooral voor de onderwijsprojecten over de aardappel en kaas en voor vakantieactiviteiten. Lezingen, symposia, boekpresentaties en workshops werden over het algemeen druk bezocht. De platformfunctie werd verder uitgebouwd.

Ook tientallen andere groepen wisten het museum weer te vinden. Men kwam voor familiefeestjes en reünies, maar ook voor sponsorbijeenkomsten, bedrijfsuitjes en vergaderingen. Vrijwilligers van andere musea brachten eveneens groepsgewijs een bezoek. Het museum haalde een aantal keren de krant en andere media en werd goed beoordeeld. De documentaire van Omrop Fryslân over wol leverde extra bezoek op.

Heel veel werk werd door vrijwilligers verricht. Het aantal vrijwilligers nam iets toe. Het aantal sponsors bleef ongeveer gelijk. Achter de schermen werd verder gewerkt aan acquisitie, restauratie en toegankelijk maken van de collectie. Het

museum leverde bovendien een bijdrage aan een aantal publicaties. Er werd intensief samengewerkt met partners zoals de Stichting Oude Friese Rassen en Gewassen, de Boerderijstichting Fryslân en de Stichting Pleed.

Nationale en internationale netwerken werden verder versterkt. In oktober werd het museum lid van The International Association of Agricultural Museums.

Directeur Henk Dijkstra droeg het stokje in september over aan zijn opvolger Klaas Zandberg. Op 12 december verscheen een groot afscheidsinterview in de Leeuwarder Courant onder de kop 'Meer dan *harken* en *foarken*'. Henk blijft als projectleider betrokken bij de nieuwbouwplannen van het museum.

Behalve aan nieuwbouwplannen is er ook gewerkt aan de voorbereiding van nieuwe exposities. In 2023 staan op stapel: *Schilders van het Friese land* en *Een eeuw varkensfokkerij*.

Henk Dijkstra met *Maaiers*

Manifestaties en tentoonstellingen

Veehandel

- Op 30 april opende de manifestatie over veehandel met de presentatie van het boek *Gelok! Geschiedenis van de veehandel en veemarkten in Fryslân* in een grote feesttent naast het museum.
- Op 1 mei opende de gelijknamige tentoonstelling met gratis toegang en een demonstratie van oude en nieuwe veeauto's (i.s.m. Vee & Logistiek).
- Op 14 september was er een excursie, voorafgegaan door een lezing van Andries Kingma, naar de (nieuwe) veemarkt.
- Op 27 november vertelde Bonne Speerstra sterke verhalen over veehandel voor een uitverkochte zaal.

Wol

- Op 27 mei werd de manifestatie en expositie *100% wol* (i.s.m. stichting Plead) geopend door Christien Meindersma met activiteiten zoals schaapscheren.
- Vanaf 17 juni waren er tientallen workshops spinnen, viltten, weven, haken, breien e.d. Schaapherder Sam presenteerde zich enkele malen.
- In de zomer en in het najaar graasden er schapen op het museumterrein.
- Op 10 september werd de documentaire van Omrop Fryslân over Friese wol voor de eerste maal vertoond.
- Op 17 september tijdens de eerste Friese Museumnacht was er een 'onder de wol' concert met Zea en een speciaal voor de manifestatie geschreven Spoken Word.

Demonstratie veewagens

Opening 100% wol

Collectie

Het museum ontving tientallen objecten en schilderijen en duizenden foto's, negatieven en andere documenten. Er werd door vrijwilligers hard gewerkt aan met name het scannen van de fotocollectie en het beschrijven van voorwerpen afkomstig van het Nationaal Veeteelt Museum (NVM), dat in 2021 met het landbouwmuseum is gefuseerd.

- Op 12 februari werden twee schilderijen van Joh. Elzinga verworven.
- Op 19 maart was er een drukbezochte open depot-dag rond Miedema landbouwwerktuigen.
- De restauratie van een tiental schilderijen, waaronder *De Aardappelzoeker* (via stichting WCF), werd in april voltooid.

- Op 24 mei schonk de Soroptimistenclub Friesland Noord een antieke tractor (Ford 8N Dearborn uit 1947) aan het museum. Deze 'aandachtstrekker' kreeg een prominente plek bij de entree naast de gerestaureerde melkwagenmachine.
- Op 17 augustus werden twee schilderijen van Marleen Felius geschonken door Reimer Strikwerda.
- In september kwam een aanvulling op het fotoarchief van het Fries Landbouwblad via Wiebe Dijkstra.
- In september schonk de Leeuwarder Courant foto's van de boerenprotesten.
- In september werd de maquette van de oudste boerderij op de Oldehoveterp geschonken door het HCL.
- In november werd het bijzondere schilderij *Maaiers* van Ids Wiersma verworven.

Open depot-dag

Presentatie van de 'aandachtstrekker'

Introductie MBO Aeres

Techniekles kaasmaken

Onderwijs

In januari begon Lisa Brouwer als educatief medewerker (via het Mondriaan Fonds) en konden meer activiteiten voor het Primair Onderwijs (PO) en Voortgezet Onderwijs worden aangeboden. Onder haar leiding werkte een twintigtal studenten van diverse lerarenopleidingen aan het vervaardigen van lesmateriaal. Ook studenten van Van Hall Larenstein, Design Academy Eindhoven en de RUG brachten in groepsverband een bezoek. De RUG startte met een onderzoek naar samenwerkingsmogelijkheden voor musea in Friesland met een landbouwcollectie.

- Op 25 januari kwam de eerste groep van het PO na corona voor een keer voor de techniekles 'Van koe tot kaas'.
- De activiteiten in de voorjaarsvakantie rond het thema 'poep' trokken meer dan 1000 bezoekers. Er waren onder meer kindertheatervoorstellingen, speurtochten en excursies naar de Dairy Campus. Ook kon poep worden onderzocht onder de microscoop.

- In de zomervakantie werden op woensdagmiddagen kinderactiviteiten aangeboden.
- Op 31 augustus vond de introductie plaats van leerlingen MBO Aeres.
- 13 september was de start van de eerste educatieles van het nieuwe schooljaar voor het PO over de aardappel.
- In de herfstvakantie werden kinderactiviteiten aangeboden.
- Op 8 december hield de Pabo een testdag in het museum.
- Op 15 december organiseerde de nieuwe stichting Boer & Kunst, die aan het museum is gelieerd, 'Oade oan de ko' met o.a. kinderpoëzie op enkele boerderijen in Tirns.

Andere activiteiten

- 17 maart - discussieavond rond het thema *Kan Friesland zonder kunstmest?*
- 13 april - vrijwilligers en Stichting Friese rassen en gewassen startten met het gereedmaken van de tuin.
- 24 april - Boerderijenstichting Fryslân organiseerde een themamiddag over Amerikaanse boerderijen.
- 9 juli - stand op de eerste Middelseefair.
- 1 oktober - filmdag rond historische landbouwvoorlichtingsfilms (i.s.m. FFAA en Peter Veer).
- 7 oktober - bezoek van de leden van de Vereniging voor Landbouwgeschiedenis.
- 9 oktober - aardappelproeverij met Stichting Oude Friese Rassen en Gewassen.
- 18 november - eerste lezing in een serie van drie georganiseerd door het Lânboukundich Wurkferbân van de Fryske Akademy over verdienmodellen voor Friese melkveebedrijven.
- 20 november - Stichting Oude Friese Rassen en Gewassen organiseerde een lezing over levend erfgoed (met Mira Schoon).
- 7 december - start landbouwbeurs in het WTC met stand van het museum.
- 9 december - symposium rond het afscheid Henk Dijkstra met lezingen van Yves Segers (Centrum voor Agrarische Geschiedenis Leuven), Hans Piena (Openluchtmuseum Arnhem) en Hans Mol (Fryske Akademy).
- 18 december - miniaturenmarkt.
- 20 december - excursie museum-medewerkers en vrijwilligers naar CRV.

Bezoek van een schoolklas

Vrijwilligersuitje naar CRV

Reviews google

- Hartelijke ontvangst, mooie manier van exposeren. Interactief, zeker ook geschikt voor kinderen. Interessant voor boer en burger!
- Met een klas geweest. Heel leuk opgevangen, kinderen kregen allemaal een overall aan. Leuke doe-opdrachten... de tijd vloog om. We hebben lang niet alles gezien
- Museum was voor ons een ontdekking! Gebouw is al prachtig en de expo over 100% wol was erg mooi, goed ingericht en ook leuk voor kinderen!
- Mooi museum met veel informatie, attributen, apparatuur en machines van de landbouw vooral in Friesland, dat uitgebreid wordt met stukken van het Nationaal Veeteelt Museum.
- Wat een mooi museum in een prachtige boerderij. Geeft een perfect beeld van de agrarische historie en ontwikkeling in alle facetten. Enthousiaste vrijwilligers maken het plaatje compleet.

Kerncijfers per 31-12-2022

- Bezoekers: ca. 10.000 (waarvan 40 groepen PO, 15 sponsorgroepen en ca. 50 andere groepen)
- Bezoekers website: 21.746. Volgers Facebook ca. 1000, Instagram 734 en Twitter 379.
- Abonnees (digitale) nieuwsbrief: 4228.
- Fte: 3 (waarvan 1 ½ tijdelijk) en ongeveer 60 vrijwilligers en 1 reïntegratiekandidaat.
- Vrienden (donateurs): 246.
- Collectie online: objecten ca. 10.000, foto's ca. 30.000, boeken en tijdschriften ca. 6000.

**FRIES LANDBOUW
MUSEUM**
NATIONAAL VEETEELT

Felling 6
8912 CG Leeuwarden
tel. 0511-539420
www.frieslandbouwmuseum.nl

Sponsoroverzicht 2022/2023

T R I P
ADVOCATEN
NOTARISSEN

Van Eysinga & Oostra c.s.
rentmeesters en juristen

